

Narozeninové setkání

11. ledna 1886 byla neděle a odpoledne se občané sešli v sále hostince u Skálů. Měli k tomu opravdu pádný důvod. Ten den totiž byla v tehdejší Jarošově založena knihovna. Jak si snadno spočítáte, uplynulo od té chvíle plných 120 let. A takové výročí přece nelze pominout!

Přijměte proto pozvání k slavnostnímu připomenutí tehdejších událostí. V neděli 8. ledna ve 14 hodin se sejdem u pohádkovníku před knihovnou a odstartujeme „den otevřených dveří“. Pak budeme svědky připomenutí historických událostí i dalších zábavných vystoupení v podání dramatického kroužku. A taky zahájíme výstavu zajímavých dokumentů, které se za tu dlouhou dobu trvání knihovny zachovaly. K dispozici zájemcům však až do večera budou i všechny tři uživatelské stanice internetu, protože jarošovská knihovna sice hodně pamatuje, ale drží krok s dobou a poskytuje moderní služby.

Ať už jste příznivci knihovny a její pravidelní návštěvníci, nebo jste dosud cestu do knihovny nenašli, v uvedenou neděli určitě přijďte nebo se alespoň na chvíli zastavte a společně s námi ono úctyhodné výročí jarošovské knihovny oslavte. Třeba to může být docela zajímavý program na nedělní procházku a třeba se vám to bude i líbit...

Milena Kodýmová

Sport na podzim

Výsledky posvícenského klání v káče v sobotu 5. listopadu 2005 jsou víc než povzbudivé a vpravdě historické. Poprvé totiž zvítězila žena a ještě k tomu domácí !

1.	Alena Füllsacková	Jarošov nad Nežárkou
2.	Vlastimil Lukš	Jarošov nad Nežárkou
3.	Milan Pavlů	Studnice
4.	Jan Kubák	Strmilov
5.	Leoš Doleček	Jarošov nad Nežárkou
6.	David Pavlů	Jindřiš
7.	Jaroslav Holý	Strmilov
8.	Michal Szabo	Matějovec
9.	Slávek Křišta	Strmilov
10.	Jiří Čekal	Jarošov nad Nežárkou
11.	Jaroslav Pavlů	Jindřiš
12.	Květa Králová	Jindřiš

Alenko, gratulujeme !

Máme světovou rekordmanku

Skvělá Radka Houšková zaznamenala na MS nevidomých a slabozrakých ve vzpírání výkon v dřepu 90 kg. Vytvořila tím juniorský světový rekord. Stejně si vedla v benchpressu výsledkem 60 kg. V mrtvém tahu jí rozhodčí naložili 115 kg. MS se zúčastnili závodníci z deseti zemí.

Nejenom Slavkov

Letos uplynulo 200 let od Napoleonova triumfu u Slavkova. Ve stínu této události zůstala poněkud opomenuta druhá, našemu okresu podstatně bližší věc. 7. prosince 1805 zemřel Gregor Tröscher. Jeho pohřeb učinil definitivní tečku za úsekem dějin, který archivář Teplý nazývá Selské bouře na Hradecku. Ale začněme pěkně od začátku. Jindřiš, jedna z nejstarších obcí na Jindřichohradecku, patřila mezi 31 obcí (z celkového počtu 48) s početným německým obyvatelstvem. To české tvořilo pouhých třináct procent. Zde se roku 1731 v německé rodině narodil horlivý zastánce selských práv Gregor Tröscher, nazývaný také Rehoř. V roce 1758 uzavírá sňatek s Marií Neubauerovou ze sousedního Otína. O rok později se stává hospodářem na statku čp. 13, kde sedlačil už jeho dědeček. Tehdejší situace na hradeckém panství nebyla, zvláště pro obyvatele venkova, vůbec příznivá. Majitel panství hrabě Prokop Vojtěch Černín trávil většinu času v Petrohradě nebo v Krásném Dvoře, kde měl velkolepé sídlo. Do styku s poddanými takřka nepřišel, veškerý kontakt proto nechal na svém správci a jeho úřednících. Správce Klement Herget zcela záměrně opomíjel patent z roku 1738 snižující robotu z pěti na tři dny v týdnu a trval na starém uspořádání. To nebylo nic příjemného. K tomu se přidaly škody na úrodě od přemnožené zvěře z panských lesů. A ubírání panských jiter už bylo pro trpělivost venkovanů jenom tou pověstnou poslední kapkou. Na Hradecku to začíná vřít...

Gregor Tröscher se stal jedním z vůdců selské opozice, hlavně ale proslul jako její charismatický mluvčí. Přestože byl negramotný, během svého života navštívil téměř dvacetkrát císařskou kancelář s různými peticemi a prosebnými listy. Byl také několikrát zatčen a uvězněn. Poprvé za účast na násilném osvobození dvou spřízněných rychtářů v klenovských lesích. O tři roky později na stejné cestě, jen o kousek dál na Hůrce u Samosol, se 150 sedláků pokusilo osvobodit tentokrát jeho samotného při eskortě do Prahy. Byli ale odrazeni kolbami pušek ozbrojeného doprovodu dvaceti čtyř mušketýrů. Správce Herget, pro něhož byl rebel noční můrou, navrhoval pro Tröschera a ostatní ta nejpřísnější potrestání včetně vyhnání z gruntu až do dalekých Uher. Ironií osudu ale bylo, že dříve byl odvolán on, stalo se tak v lednu 1772. Důvodů k tomu bylo hned několik, mezi jinými špatný stav kontribuční sýpky a dokázané úplatky při vydávání zhoštých listin. Částečně mu ale také přitížila i další stížnost Tröscherova. Ten poté, co mu byl na osobní rozkaz Hergetův na hradeckém zámku „*vyšoustrnut pardus 25 ranami karabáčem pro nevymáchanou řeč*“, nelenil a donesl ji osobně do Vídně.

Ani nový vrchní Josef Ambrož nepřinesl na panství klid. Hrabě nařídil, aby hajní kvůli pytláčení zabavili po vsích všechny ručnice. Důvodem však byl spíše strach z vystupňování nepokojů. Hladové roky 1772 a 1773 vyburcovaly sedláky k dalším protestům. Tröscher, nyní už protřelý revolucionář, byl stále na útěku před panskou spravedlností, a tak zavřeli jeho otce, posléze i ženu. V lednu, poté co se dozvěděl o již schváleném vyhnání ze svého statku, požádal ve Vídni o nový odklad. Dostal ho s podmínkou pravidelného robotování. Jelikož opět vynechal 21 dní, naplnil pověstný pohár trpělivosti vrchnostenské. 24. 4. 1774 zasedla krajská komise v Táboře, kde společně s pěti rychtáři okolních obcí a zástupcem nemocného správce byl i Tröscher, který doznal, že jeho poslední stížnost u dvora se nezakládala na pravdě a slíbil svoje polepšení. Robotu ale opět neplnil. 14. 8. 1774 začal soupis veškerého jeho majetku. Musel se i s rodinou přestěhovat k příbuzným do malé chatrče čp. 74, podle jiných pramenů čp. 6 v Otíně. Na jindřišský statek přichází po roce jeho příbuzný Jakub Garhofer.

V souvislosti se zmiňovanými nepokoji bylo na okrese vyhnáno dalších devět sedláků. Ale jen Tröscher dostal tolik odkladů. Možná proto, že byl vnímán jako vůdčí osobnost celého hnutí a jeho vyhnáním se vrchnosti uvolnily ruce. Ještě několikrát žádal o omilostnění a návrat majetku u Černínů i u dvora. Naposledy roku 1797, ale nebyl už vyslyšen, naopak byl upozorněn, že při další interpelaci ho čekají nucené práce. 7. prosince 1805 Gregor Tröscher umírá. Pochovali ho u kostela svatého Václava v Jindřichově Hradci. Jeho pohřeb se stal velkolepou manifestací českých i německých sedláků z celého Hradecka. Ti ho také poslední roky jeho života materiálně podporovali. Byl zkrátka až do své smrti symbolem jejich odporu.

Své zástupce mezi rebelujícími sedláky měla i naše obec. Jarošovští totiž patřili mezi Tröscherovy spojence ve sporech s vrchním Hergetem. Mezi hlavní revoltující paličáky patřili bývalý rychtář Fencel, sedlák Greinfenbart a rychtář Pacholet. Bývalý rychtář měl s vrchností problémy už dříve pro „*smělé řeči*“, Greinfenbart zase doprovázel Tröschera při jedné cestě s deputací do Vídně a také se protivil vrchnostenskému mušketýrovi. Rychtář Pacholet pomáhal na petiční cesty shánět finance. Bohužel činil tak z moci své funkce. To se mu pravděpodobně stalo osudným. Uspořádal sbírku mezi příslušníky rychty. K té využil obecního servusa (sluhu). Jak je v našich končinách zvykem, Pacholetův přínos pro věc byl prozrazen. Už zmiňovaný Herget navrhoval vyhnání Greinfenbarta a Pacholeta z gruntu do Uher, gubernium to však neschválilo.

Jen tak na okraj. Víte, do kterého místa na okrese byli poddaní vyháněni? Do malé vesničky ležící v údolí mezi Číměří a Novou Bystřicí. Dnes má jméno vonící romantikou - Potočná. Tehdejším sedlákům však naháněla husí kůže pod názvem Krampachy.

Bernard Pacholet na svou účast v bouřích přece jen doplatil. Stejně jako Tröscher přežil Hergetův pád, ale byl vyhnán z gruntu čp. 4 rok před svým německým kolegou. Stalo se tak roku 1773. Jeho trest byl z milosti pro velký počet dětí zmírněn v přechod na horší živnost. Roku 1782 za něj prosila matka u vrchnosti. Bylo jí řečeno, „*že syn její usedlost za čtyři roky nejenom zneuctil a ji úplně zpusošil, ale také přes cenu knihovni zadlužil, takže pro dluhy k zajištění kontribuce a věřitelů musela přijít do prodeje*“.

Co dodat závěrem? Zajímavá je tehdejší číla spolupráce mezi německými a českými sedláky, v dobách normalizace pohotově stavěná do revolučního internacionálního tábora. Pro dnešek nám snad postačí vědomí, že naši předci nebyli jedinými obyvateli tohoto bezpochyby krásného kraje.

Chtěl bych poděkovat majitelům statku čp. 13 v Jindřiši manželům Pavlíkovým za poskytnutí některých studijních materiálů.

Bohumil Rod

4/2005

